

Bilag 1.

Karin Lützen

Lektor

Kontaktinformation RUC
Hus 03.2.1
Roskilde Universitetscenter
Postboks 260
4000 Roskilde
Tlf: 46 74 28 22

Kontaktinformation Privat
Vognmandsmarken 11, 2. tv.
2100 København Ø
Tlf: 39 20 84 35

Forskerprofil

Mag. art. i nordisk folkemindvidenskab fra Københavns Universitet, 1985. Dernæst var jeg i flere år stipendiat ved Center for Kvinde- og Kønsforskning ligeledes på Københavns Universitet, og herfra fik jeg min ph.d. grad i 1992. Jeg blev ansat på RUC i 1996. I min forskning har jeg tidsmæssigt beskæftiget mig med de sidste 200 år. Emnemæssigt har jeg beskæftiget mig med kvindehistorie, seksualitetshistorie, familiehistorie, filantrophistorie og urbanitetshistorie. Denne forskning har jeg formidlet i bøger og artikler, såsom: "Hvad hjertet begærer. Kvinders kærlighed til kvinder 1825-1980" (1986); "Det europæiske Hus, bind 5: Den moderne tid, 1870-1945" sammen med Bente Rosenbeck (1992) og "Byen tæmmes. Kernefamilie, sociale reformer og velgørenhed i 1800-tallets København" (1998). Et gennemgående tema i min forskning er modernitet, og hvorledes de forskellige sociale klasser har tilpasset sig ændringer i bevidsthed og adfærd gennem de sidste 200 år. Mange af de temaer, jeg slog an i "Byen tæmmes", har jeg arbejdet videre med på forskellig vis. Det drejer sig om storbylivet og de problemer, som det anonyme liv på gader og stræder medførte, såsom prostitution, forførelse og forestillinger om Byens Fristelser og Farer. Den store fattigdom tilskyndede til at oprette privat velgørenhed, og jeg har set dette som en forløber for velfærdsstaten. En måde at forholde sig til modernitet på har været at gribe til en nostalgisk længsel efter De gode gamle Dage, og jeg har i de senere år beskæftiget mig med, hvorledes anti-moderne bevægelser kan ses som et forsøg på at komme overens med det moderne. Vandringer fra land til by er ligeledes et kendetegn ved den moderne tid, og jeg er nu interesseret i også at se på vandringer over landegrænser, særligt østeuropæiske jøders indvandring til Paris i begyndelsen af det 20. århundrede. Især vil jeg se på, hvorledes de balancerede mellem den kultur, de kom fra og den kultur og levevis, de tog til sig i indvandringslandet.

Forsknings- og vejledningskompetencer

Urbanitet, kvinder, familie, hjemmet, middelklasse, seksualitet, homoseksualitet, prostitution, sociale reformer, velgørenhed, hygiejne, forlystelseliv, folkeminder, nostalgi, jødisk indvandring, nationalromantik.

Ekspertnøgleord

Familiehistorie, Seksualitetshistorie, Nostalgi, Velgørenhed, Byhistorie.

Aktuel forskning

Familiehistorie i den vestlige verden fra 1700-2000. Overgangen fra de store husstande til en kernefamilie uden fremmede i husstanden. Nostalgi forstået som drømmen om De gode gamle Dage. Hvordan kan denne nostalgi begribes, hvad er det for en forestilling om fortiden, den er med til at skabe, og hvilken funktion har nostalgi som en måde at komme overens med det moderne liv. Jøders indvandring fra Østeuropa til især Paris i slutningen af det 19. årh. og beg. af det 20. årh, deres gensidige hjælpeforeninger, de såkaldte Landsmanshaften samt de forskellige generationers holdning til integration og assimilation.

Forskningsrelevans

Både familie, nostalgi og indvandring har samfundsmæssig relevans, idet alle tre emner er under vedvarende debat. Familiehistorie kan vise, at familien har undergået utallige forandringer, og at der derfor ikke er en mere autentisk familief orm, som nu er i krise. Drømmen om de gode gamle dage kan nuanceres, og den kan blandt andet forstås som en måde at fortælle om et fremtidigt idealsamfund. Indvandring er om noget et emne, der optager sindene, og det er relevant at se på, hvorledes tidligere tiders store indvandrergrupper indrettede sig og balancerede mellem to kulturer.

Udvalgte publikationer

Byen tæmmes. Kernefamilie, sociale reformer og velgørenhed i 1800-tallets København. 455 sider. Hans Reitzels Forlag 1998.

"Gay and Lesbian Politics: Assimilation or Subversion: A Danish Perspective". Side 233-243 i The Journal of Homosexuality. Vol 35, No.3/4, 1998.

"Social konstruktion af homoseksualitet". Side 156-173 i Social konstruktivisme - bidrag til en kritisk diskussion red. Margareta Bertilsson og Margaretha Järvinen. Hans Reitzels Forlag 1998.

"Bourgeois Charity as Cultural Education. Benevolent Societies and Homes in Nineteenth-Century Copenhagen". Side 58-69 i Ethnologia Scandinavica. Vol 29, 1999.

"The Cult of Domesticity in Danish Women's Philanthropy, 1870-1920". Side 147-176 i Gender and Vocation. Women, Religion and Social Change in the Nordic Countries, 1830-1940 red. Pirjo Markkola. Finnish Literature Society 2000.

Dansk Kvindebiografisk Leksikon. Rosinantes forlag. Bind 1, 2000: Regtze Bamer, Polly Berling, Thora Esche, Andrea Gehlert Franks. Bind 2, 2001: Julie

Lembcke, Vilhelmine Møller. Bind 3, 2001: Rosalie Petersen, Bente Rosenbeck, Athalia Rørbye, Josephine Schneider, Caroline Stampe-Charisius, Anna Sørensen.

"Seksualitet og kontrol". Side 15-33 i *Kønsmagt under forandring* red. Anette Borchorst. Hans Reitzels forlag 2002.

"Den borgerlige filantropi som forudsætning for velfærdsstaten". Side 47-57 i 13 historier om den danske velfærdsstat red. Klaus Petersen. Syddansk Universitetsforlag 2003.

"Nostalgi og genskabte fællesskaber - om velgørenhed i København i slutningen af 1800-tallet". Side 165-180 i *Historiske kulturstudier. Tradition - modernitet - antimodernitet* red. Tove Elisabeth Kruse. Roskilde Universitetsforlag 2003.

"Modernitetskritik som nostalgi". Side 81-99 i *Ett historisk tilfælde. En festskrift till Håkan Arvidsson* red. Tove Kruse og Lisbeth Larsson. Nordic Academic Press 2003.

af de forstillinger og normer, velfærdsstaten bygger på - bl.a. om kernefamilie og hvad det vil sige at lev Det gode liv - blev udviklet i dette tidsrum.

Alle publikationer

- 1) *Hekse, heksetro og heksejagt*. 118 sider. Lademann 1979.
- 2) "Myter og holdninger - om beskrivelsen af lesbiske i skønlitteraturen". Side 103-147 i *Kvindestudier IV*, red. Nynne Koch. Delta 1980.
- 3) *Kvindeliv. Fotografier fra byen, 1880-1940*. 88 sider. Høst & søn 1981. (sammen med Barbara Adler, Birgitte Possing, Bente Rosenbeck og Grete Silding)
- 4) "Feministisk kvindeforskning - et manifest". Side 67-74; "Danske kvinders Fotoarkiv". Side 111-122, begge i *Nord Nytt, nordisk tidsskrift for folkelivsforskning*. Nr. 16/17, 1983.
- 5) *Kvinde kend din krop - en håndbog*. 2. udgave. 527 sider. Tiderne Skifter 1983. (redaktør sammen med Hanne Fokdal, Pernille Kjøvedal Helweg, Helena Nielsen, Katrine Sidenus og April Young)
- 6) "Barselhusfester i Sydslesvig". Side 11-24 i *Kvindfolk - en danmarkshistorie fra 1600-1980*, Bind 2. Gyldendal 1984. Desuden biliedredaktør af hele værket på ialt 780 sider.
- 7) "Om kvinders manglende synlighed". Side 108-114 i *Kvindens Hæfte. 36 brændende historier om kvindebevægelse og kærlighed*. Informations forlag 1984.
- 8) "Håndværk eller guddommelig inspiration". Side 63-77 i *Når kvinder skriver*. Redigeret af Susi Frastein. Tiderne Skifter 1985.
- 9) "Kvindens begær efter kvinder". Side 64-73 i *Forum for kvindeforskning*. Nr. 3, 1985.
- 10) "Den normale onormale kvinnan". Side 40-48 i *Kvinnovetenskaplig tidskrift*. Nr. 4, 1985.
- 11) *Hvad hjertet begærer. Kvinders kærlighed til kvinder, 1825-1985*. 343 sider. Tiderne Skifter 1986. (Oversat til norsk og tysk)
- 12) *Lyst eller nød? Mænds og kvinders homoseksualitet. Redegørelse for kommissionen til belysning af homoseksuelles situation i samfundet*. 178 sider. Statens Informationstjeneste 1986. (Sammen med Henning Bech)
- 13) "En folkemindeforsker ser på danske psykiateres beskrivelse af homoseksuelle i perioden 1890 til 1970". Side 223-233 i *Agrippa - psykiatriske tekster*. Nr. 4, 1987. Genoptrykt som: "Danske psykiateres beskrivelse af homoseksuelle". Side 43-53 i *Social Kritik*. Nr. 79, april 2002.
- 14) *At prøve lykken. 25 lesbiske livshistorier*. 257 sider. Tiderne Skifter 1988.
- 15) "Weibliche Sexualität zwischen Medizin und Frauenbewegung. Die Entwicklung in Dänemark von 1880 bis 1920". Side 101-118 i *Zeitschrift für Sexualforschung*. Nr. 2, 1989. (Sammen med Bente Rosenbeck). Udgivet på dansk som: "Den kvindelige seksualitet mellem videnskab, moral og politik." Side 23-40 i *Nordisk Sexologi*. Nr. 1, 1990.
- 16) "Dekonstruktion af heteroseksualitet. Hvorledes filantropiske frøkenpar socialiserede den københavnske arbejderklasse til kernefamilien 1877-1927". Side 170-187 i *Lambda Nordica. Populærvetenskaplig tidskrift om homoseksualitet*. Nr. 1, 1989. Udgivet på engelsk som: "Spinsters and Families". Side 124-137 i *Moving On. New Perspectives on the Women's Movement*. Århus Universitetsforlag 1991.
- 17) "Prostitution, filantropi og perspektivløs omsorg". Side 73-77 i *Social Kritik*. Nr. 3, 1989.
- 18) "The historical and social creation of the lesbian identity". Side 37-44 i *Sexual Minorities and Society. The changing attitudes toward homosexuality in the 20th Century*. Tallin, Estland, 1991.
- 19) *Den moderne tid, 1870-1945*. Bind 5 af *Det europæiske Hus*, redigeret af Søren Mørch. 250 sider. Gyldendal 1992. (Sammen med Bente Rosenbeck)
- 20) "En folkløst ser på studiet af køn". Side 16-21 i *Kulturelle Perspektiv*. Nr. 4, 1993.

- 21) "How Sex was Born. Cultural History of Sexology". Side 184-190 i *Nordisk Sexologi*. Vol 12, nr 3, 1994.
- 22) "La mise en discours and Silences in Research on the History of Sexuality". Side 19-33 i *Conceiving Sexuality. Approaches to Sex Research in a Postmodern World*. Redigeret af Richard Parker og John Gagnon, Routledge, 1995. Udgivet på dansk som: "Talesættelse og tavshed i seksualitetsforskningen". Side 144-159 i *Från sexualitet till världshistoria* red. Marianne Liljeström m.fl., Tampere 1994. I forkortet udgave som: "Seksualitetshistorie". Side 98-109 i *Bud på historien* red. Tove Kruse. Samfundslitteratur 1998.
- 23) "Jul på Sømandsmissionen i Calcutta. Andrea Gehlert Franks 1857-1942". Side 5-25 i *Kvinder, Køn og Forskning*. Nr. 4, 1994.
- 24) "Kroppen og dens naturlige afsondringer. Om lugten i København i 1800-tallet". Side 58-74 i *Mennesket og naturen. Essays om natursyn og naturbrug*. Odense Universitetsforlag 1995.
- 25) "The Evil Lesbian in 19th Century Novels written by Men". Side 37-42 i *Women as Monster in Literature and the Media* ed. by Dorrit Einersen & Ingeborg Nixon. C.A.Reitzel 1995.
- 26) "The Street as Playground. Philanthropy and Sexuality in Nineteenth-Century Cities". Side 52-63 i *Ethnologia Scandinavica*. Vol 26, 1996.
- 27) "Velgørenhed før velfærdsstaten 1845-1890". Side 28-45 i *Social Kritik*. Nr. 44, 1996.
- 28) "Homoseksualitet". Opslagsord i *Den store danske Encyclopædi*, bind 8, side 584-85, 1997. (Medforfattere: Henning Bech og Wilhelm von Rosen).
- 29) *Byen tæmmes. Kernefamilie, sociale reformer og valgørenhed i 1800-tallets København*. 455 sider. Hans Reitzels Forlag 1998.
- 30) "Gay and Lesbian Politics: Assimilation or Subversion: A Danish Perspective". Side 233-243 i *The Journal of Homosexuality*. Vol 35, No.3/4, 1998.
- 31) "Social konstruktion af homoseksualitet". Side 156-173 i *Social konstruktivisme - bidrag til en kritisk diskussion* red. Margareta Bertilsson og Margaretha Järvinen. Hans Reitzels Forlag 1998.
- 32) "Fattigforsorg før velfærdsstaten". Side 94-99 i *Samvirke*. Nr. 10, 1998.
- 33) "Den tvangsheteroseksuelle gynækologi". Side 27-28 i *Kvinden i midten. Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologis 100 års jubilæum*. 1998.
- 34) "Kernefamilien". Side 73-80 i *Kritisk Forum for praktisk teologi*. Nr. 75, 1999.
- 35) "Bourgeois Charity as Cultural Education. Benevolent Societies and Homes in Nineteenth-Century Copenhagen". Side 58-69 i *Ethnologia Scandinavica*. Vol 29, 1999.
- 36) "Vågne øjne - når sædelighedsforeninger tager sagen i egen hånd i modstanden mod udstilling af usædelige billeder og skrifter". Side 49-55 i *Social Kritik*. Nr. 64, 1999.
- 37) "Kristelig privat valgørenhed i 1800-tallets København". Side 39-44 i *Kirken og byen* red. Hanne Storebjerg og Nils Thomsen. Unitas 2000.
- 38) "The Cult of Domesticity in Danish Women's Philanthropy, 1870-1920". Side 147-176 i *Gender and Vocation. Women, Religion and Social Change in the Nordic Countries, 1830-1940* red. Pirjo Markkola. Finnish Literature Society 2000.
- 39) "The Female world: Viewed from Denmark". Side 34-38 i *Journal of Women's History*. Vol 12, no. 3, 2000
- 40) "Nogle ideologiske-moralske rødder til velfærdsstatens familiepolitik". Side 4-15 i *Arbejderhistorie*. Nr. 4, 2000.
- 41) *Dansk Kvindebiografisk Leksikon*. Rosinantes forlag. Bind 1, 2000: Regitze Barner, Polly Berling, Thora Esche, Andrea Gehlert Franks. Bind 2, 2001: Julie Lembcke, Vilhelmine Møller. Bind 3, 2001: Rosalie Petersen, Bente Rosenbeck, Athalia Rørbye, Josephine Schneider, Caroline Stampe-Charisus, Anna Sørensen.
- 42) "Seksualitet og kontrol". Side 15-33 i *Kønsmagt under forandring* red. Anette Borchorst. Hans Reitzels forlag 2002.
- 43) "Den borgerlige filantropi som forudsætning for velfærdsstaten". Side 47-57 i *13 historier om den danske velfærdsstat* red. Klaus Petersen. Syddansk Universitetsforlag 2003.
- 44) "Nostalgi og genskabte fællesskaber - om valgørenhed i København i slutningen af 1800-tallet". Side 165-180 i *Historiske kulturstudier. Tradition - modernitet - antimodernitet* red. Tove Elisabeth Kruse. Roskilde Universitetsforlag 2003.
- 45) "Modernitetskritik som nostalgi". Side 81-99 i *Ett historiskt tillfälle. En festskrift till Håkan Arvidsson* red. Tove Kruse og Lisbeth Larsson. Nordic Academic Press 2003.